

Αθήνα 15.02.2024

Αριθ. Πρωτ. 1982

**Διεύθυνση Ασφάλειας
Τροφίμων**
Τμήμα Κρέατος & Αλιευμάτων
Τμήμα Γάλακτος Αυγών Μελιού &
Λοιπών τροφίμων Ζωικής Προέλευσης
Κηφισίας 124 & Ιατρίδου 2, 11526, Αθήνα

Προς: Πίνακας Αποδεκτών

Πληροφορίες : Β. Γιαννούλη
ς : Α. Βαραγγούλη
Τηλ. : 2132145906
2132145883
Email : vgiannouli@efet.gr
avaragouli@efet.gr

Θέμα : Ζητήματα επισήμου ελέγχου εγκαταστάσεων τροφίμων ζωικής προέλευσης
Σχετικά : Το με αριθμ πρωτ. 13749/22.12.2023 έγγραφο του ΕΦΕΤ για το πρόγραμμα επισήμων ελέγχων 2024-2025

Με αφορμή ζητήματα που προέκυψαν κατά την άσκηση ελέγχων των Αρμοδίων Αρχών, αλλαγές στη Ενωσιακή νομοθεσία και τις κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμογής της, διαχρονικές επισημάνσεις επιθεωρητών τόσο κατά τη διεξαγωγή Ενωσιακών Ελέγχων στη χώρα μας, όσο και κατά τη διεξαγωγή εσωτερικών επιθεωρήσεων του ΕΦΕΤ και σε συνέχεια του προγράμματος δράσεων που σας απεστάλη με το ανωτέρω σχετικό, κρίνεται αναγκαίο να διευκρινιστούν, αλλά και να επισημανθούν τα παρακάτω ζητήματα που αφορούν στον επίσημο έλεγχο.

Έγκριση ψυκτικών αποθηκών

Όπως έχει αναφερθεί και στο παραπάνω σχετικό, βάσει της πρόσφατης επικαιροποίησης του εγγράφου καθοδήγησης (guidance document) του Καν. 853/2004, αλλά και επιπρόσθετες διευκρινήσεις του επικεφαλής της ομάδας εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κτηνιατρική νομοθεσία, σηματοδοτούνται αλλαγές / διαφοροποιήσεις στο πλαίσιο έγκρισης των ψυκτικών αποθηκών.

Συγκεκριμένα:

Στο παράρτημα IV του εγγράφου καθοδήγησης, περιλαμβάνεται δέντρο απόφασης (decision tree) σχετικά με την έγκριση ή μη των ψυκτικών αποθηκών, καθώς αυτό ήταν ένα θέμα που δημιουργούσε δυσκολίες στην ερμηνεία και ανομοιομορφία στην εφαρμογή του από τα Κράτη Μέλη. Σύμφωνα με αυτό, για την έγκριση των ψυκτικών αποθηκών, ισχύουν πλέον τα εξής:

A. Σε περίπτωση που η ψυκτική αποθήκη αποτελεί μέρος εγκατάστασης για την οποία απαιτείται έγκριση για δραστηριότητες πέραν της αποθήκευσης σε συνθήκες ψύξης, τότε η ψυκτική αποθήκη θα πρέπει να εγκρίνεται ως μέρος της ήδη εγκεκριμένης εγκατάστασης.

Ακόμη και αν στην εγκατάσταση αποθηκεύονται προϊόντα ζωικής προέλευσης που προέρχονται από άλλες εγκαταστάσεις (απλή εμπορία) ίδιας δραστηριότητας (π.χ. προϊόντα κρέατος) ή ακόμη και διαφορετικής (π.χ. γαλακτοκομικά ή αλιεύματα), δεν χρειάζεται να εγκριθεί εκ νέου η ίδια εγκατάσταση ή να λάβει και άλλο αριθμό έγκρισης.

Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι δεν πρέπει να αποστέλλονται πλέον αιτήματα έγκρισης ψυκτικών αποθηκών για δραστηριότητα αποθήκευσης άλλων προϊόντων ζωικής προέλευσης προς εμπορία σε ήδη εγκεκριμένες επιχειρήσεις για επεξεργασία και παραγωγή προϊόντων ζωικής προέλευσης.

Για τις ήδη εγκεκριμένες τέτοιες επιχειρήσεις πρέπει σταδιακά να γίνει ανάκληση των αριθμών έγκρισης και οι Αρμόδιες Αρχές να υποβάλλουν τις σχετικές αιτήσεις στην ΚΥ του ΕΦΕΤ, σε κάθε περίπτωση που πραγματοποιείται ο προγραμματισμένος τακτικός έλεγχος αυτών.

B. Ωστόσο, η υποχρέωση έγκρισης παραμένει:

- όταν πρόκειται για αυτοτελείς ψυκτικές εγκαταστάσεις εναπόθεσης τροφίμων ζωικής προέλευσης με δραστηριότητα χονδρικού εμπορίου.
- σε περίπτωση που η κύρια δραστηριότητα μιας εγκατάστασης αφορά σε ψυκτική αποθήκη, ακόμη και αν παράλληλα ασκείται μικρό μέρος δραστηριότητας επεξεργασίας προϊόντων ζωικής προέλευσης (π.χ. τεμαχισμός και ανασυσκευασία τυριών), οπότε στην περίπτωση αυτή χορηγείται αριθμός έγκρισης F και ο αντίστοιχος με την ασκούμενη αυτή μικρή δραστηριότητα αριθμός έγκρισης.

Συνεπώς βάσει των ανωτέρω, το με αριθμ πρωτ. 6558/22.05.2018 έγγραφο του ΕΦΕΤ «Έγκριση ψυκτικών αποθηκών εναπόθεσης τροφίμων ζωικής προέλευσης», παύει να ισχύει.

Έγκριση εγκαταστάσεων παραγωγής μαγειρεμένων φαγητών (catering).

Σε ορισμένες περιπτώσεις έχει παρατηρηθεί ότι οι ΑΑ, στις εισηγήσεις τους για έγκριση επιχειρήσεων παραγωγής μαγειρεμένων φαγητών, κάνουν χρήση του εντύπου ελέγχου (checklist) της μαζικής εστίασης. Διευκρινίζουμε ότι το εν λόγω έντυπο συμπληρώνεται μόνο σε περίπτωση που επιχειρήσεις παραγωγής μαγειρεμένων φαγητών διαθέτουν αποκλειστικά τα προϊόντα τους απευθείας στον τελικό καταναλωτή (λιανική πώληση) και δεν υπόκεινται σε υποχρέωση έγκρισης, όπως και οι λοιπές επιχειρήσεις μαζικής εστίασης.

Είναι προφανές όμως ότι όταν οι εν λόγω επιχειρήσεις μεταπωλούν τα προϊόντα τους (χονδρική πώληση με έκδοση τιμολογίου), εντάσσονται στο πεδίο του Καν. 853/2004 και επομένως υπόκεινται σε υποχρέωση έγκρισης. Στην περίπτωση αυτή για τη σχετική εισήγηση έγκρισης θα πρέπει να γίνεται χρήση του εντύπου ελέγχου του Κρέατος και Προϊόντων του, το οποίο περιλαμβάνει στο πεδίο των δραστηριοτήτων και τις επιχειρήσεις αυτές.

Αναστολή-ανάκληση εγκρίσεων

Οι αρμόδιες αρχές έχουν την πλήρη ευθύνη για την εισήγηση αναστολής και ανάκλησης των εγκαταστάσεων που έχουν διαπιστωμένα παύσει τη λειτουργία τους στην περιοχή αρμοδιότητάς τους, στην Κεντρική Υπηρεσία του ΕΦΕΤ .

Στο πλαίσιο αυτό, οι αρμόδιες αρχές εισηγούνται αναστολή έγκρισης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, είτε κατόπιν αιτήματος των επιχειρήσεων, είτε ως μέτρο από πλευράς των αρχών π.χ. λόγω αναγκαιότητας διορθωτικών ενεργειών σε περίπτωση μη συμμορφώσεων. Ως εκ τούτου, όταν μια δραστηριότητα δεν είναι ενεργή για ορισμένο –έστω και μικρό- χρονικό διάστημα, θα αναστέλλεται ο αριθμός έγκρισής της και θα επαναχορηγείται με την ενεργοποίησή της.

Επιπλέον, εκτός από την περίπτωση που ο υπεύθυνος μιας επιχείρησης γνωστοποιεί στις αρχές την παύση λειτουργίας της επιχείρησής του, η διαπίστωση παύσης λειτουργίας μιας εγκατάστασης από πλευράς των αρμοδίων αρχών, (π.χ. όταν σε επιτόπια επιθεώρηση διαπιστωθεί ότι η εγκατάσταση βρίσκεται κλειστή ή με ενδείξεις εγκατάλειψης και δεν ανταποκρίνεται σε ηλεκτρονική ή/και τηλεφωνική επικοινωνία), οδηγεί τις αρχές να εισηγηθούν άμεσα την ανάκληση της έγκρισης, ανεξάρτητα αν αυτή διαθέτει ενεργό ΑΦΜ, καθώς η ευθύνη των αρμόδιων αρχών επισήμου ελέγχου έγκειται στην επιβεβαίωση ότι η χορηγούμενη έγκριση συνδέεται με αντίστοιχη ενεργή παραγωγική δραστηριότητα.

Επικαιροποίηση καθεστώτος εγκρίσεων-Τήρηση χρονοδιαγραμμάτων

Οι Αρμόδιες Αρχές κατά την επιθεώρηση θα πρέπει να μεριμνούν για την εξακρίβωση του επικαιροποιημένου καθεστώτος έγκρισης κάθε εγκατάστασης. Αυτό σημαίνει ότι οι ΑΑ οφείλουν να εξακριβώνουν ότι η εκάστοτε εγκατάσταση εξακολουθεί να έχει τις προϋποθέσεις έγκρισης αφενός και αφετέρου ότι διαθέτει πλήρη έγκριση, καθώς επίσης και ότι η έγκριση αυτή καλύπτει το σύνολο των δραστηριοτήτων της & το σύνολο της υλικοτεχνικής της υποδομής.

Στις υποχρεώσεις των ΑΑ συγκαταλέγεται και η επιβεβαίωση της γνωστοποίησης από πλευράς επιχειρήσεων των δραστηριοτήτων τους στην αρμόδια υπηρεσία Ανάπτυξης της οικείας Π.Ε.

Τέλος στην ευθύνη των ΑΑ αρχών που έκαναν την αρχική εισήγηση, τελεί απαραίτητα η τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων για τις περιπτώσεις: «χορήγηση υπό όρους έγκριση» και «παράταση χορήγησης υπό όρους έγκρισης».

Μεταβολές εγκεκριμένων εγκαταστάσεων

Σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις μπορεί να επέλθουν μεταβολές που οδηγούν σε ενέργειες από πλευράς ΚΥ του ΕΦΕΤ (π.χ. ανάκληση ήδη εγκεκριμένης δραστηριότητας, έγκριση νέας ή τροποποίηση επωνυμίας).

Ωστόσο μπορεί να επέλθουν και μεταβολές που δεν οδηγούν σε ενέργειες από πλευράς ΚΥ του ΕΦΕΤ, δηλαδή δεν επηρεάζουν την Απόφαση Χορήγησης Έγκρισης. Τέτοιες μεταβολές αποτελούν αλλαγές στη δυναμικότητα, προσθήκη μηχανολογικού εξοπλισμού, κτιριακές επεκτάσεις, προσθαφαίρεση κωδικών προϊόντων που περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένες δραστηριότητες κ.τ.λ.

Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει οι ΑΑ να καταστήσουν σαφές στις επιχειρήσεις ότι έχουν την υποχρέωση βάσει του άρθρου 6 του Καν. (ΕΚ) 852/2004, να ενημερώνουν την οικεία Κτηνιατρική Υπηρεσία που τηρεί το φάκελό τους (και εισηγήθηκε πρωτογενώς για την έγκρισή τους) για κάθε τέτοια αλλαγή, με κοινοποίηση στην οικεία ΠΔ του ΕΦΕΤ.

Οι ΑΑ με τη σειρά τους οφείλουν να ελέγχουν αν οι προαναφερθείσες μεταβολές επηρεάζουν το υγειονομικό καθεστώς και κατά συνέπεια αν μεταβάλλεται ή όχι το καθεστώς έγκρισης των επιχειρήσεων, ενημερώνοντας την ΚΥ του ΕΦΕΤ (ενέργειες ή απλή κοινοποίηση αντίστοιχα).

Επισημαίνεται ότι η έκδοση τυχόν βεβαιώσεων κατόπιν αιτήσεων των επιχειρήσεων για τέτοιες μεταβολές (π.χ. αύξηση δυναμικότητας), πραγματοποιείται από την ΑΑ που προέβη στη σχετική διαπίστωση κατά τον επιτόπιο έλεγχο και δεν επισύρει τροποποίηση της απόφασης έγκρισης, εφόσον δεν μεταβάλλει το υγειονομικό καθεστώς και άρα το καθεστώς έγκρισης.

Νέο-εγκριθείσες επιχειρήσεις

Οι επιθεωρήσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της χορήγησης έγκρισης μιας εγκατάστασης (υπό όρους, παράταση υπό όρους ή πλήρης έγκριση) δε λογίζονται ως πρώτος τακτικός έλεγχος από τον οποίο καθορίζεται η συχνότητα ελέγχου της, δεδομένου ότι η εγκατάσταση που επιθεωρείται προκειμένου να λάβει έγκριση, δεν έχει πλήρη παραγωγική διαδικασία. Επομένως, ύστερα από την ολοκλήρωση των διαδικασιών έγκρισης μιας εγκατάστασης, οι αρχές οφείλουν να εντάξουν με άμεση προτεραιότητα τη νέο-εγκριθείσα εγκατάσταση σε μια πλήρη τακτική επιθεώρηση για να οριστεί και η συχνότητα ελέγχου αυτής.

Διενέργεια επανελέγχων

Αναφορικά με τους επανελέγχους θα πρέπει να τηρούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 29 του Ν. 4801 (ΦΕΚ Α'83/24.05.2021), όπως έχουν εξειδικευτεί με την αριθμ. πρωτ.

13199/11.12.2023 εγκύκλιο (ΑΔΑ: 6Τ4ΟΟΡ9Τ-33Ξ). Ο επανέλεγχος, είτε πρώτος είτε δεύτερος, ανάλογα με τη φύση των διαπιστωμένων μη συμμορφώσεων (χαμηλού, μεσαίου και υψηλού κινδύνου) θα πρέπει να επικεντρώνεται ρητά στην εξακρίβωση της αποκατάστασης εκείνων των μη συμμορφώσεων που αρχικά είχαν εντοπιστεί, ώστε να ολοκληρώνεται και να κλείνει ο κύκλος του αρχικού ελέγχου, είτε με τη συμμόρφωση της επιχείρησης προς τις συστάσεις, είτε με την επιβολή μέτρων. Η τήρηση των ανωτέρω και ο ορθολογικός καθορισμός των επανελέγχων θα αποτρέψουν τον ορισμό αέναου κύκλου επανελέγχων σε βάρος του ετήσιου σχεδιασμού των τακτικών ελέγχων των επιχειρήσεων με βάση την ανάλυση επικινδυνότητάς τους.

Επιπλέον είναι σημαντικό να τηρούνται τα οριζόμενα χρονοδιαγράμματα των επανελέγχων, ενώ ο χρονικός προσδιορισμός πρέπει να είναι συγκεκριμένος και όχι με αόριστες εκφράσεις (π.χ. επανέλεγχος σε 6 μήνες ή αργότερα).

Εργαλεία άσκησης επισήμων ελέγχων

Υπενθυμίζεται ότι η υλοποίηση του κεντρικού σχεδιασμού με βασικό εργαλείο την αξιολόγηση της επικινδυνότητας των εγκαταστάσεων, όπως αυτή προβλέπεται στην ΚΥΑ 1408/274009/2020, απαιτεί από τις ελεγκτικές αρχές τη συστηματική της αξιοποίηση, καθώς και την αποκλειστική της χρήση για τον καθορισμό της συχνότητας του ελέγχου κάθε εγκατάστασης παραγωγής τροφίμων ζωικής προέλευσης.

Επιπλέον υπενθυμίζεται ότι η ομοιομορφία στην άσκηση και τεκμηρίωση του επισήμου ελέγχου από όλες τις αρμόδιες αρχές, επιτυγχάνεται με τη χρήση των επικαιροποιημένων εντύπων ελέγχου (check lists), καθώς αφενός εμπειρικλείουν όλες τις σχετικές ισχύουσες νομοθετικές απαιτήσεις ανά τομέα και αφετέρου συνδέονται (μέσω της βαθμολόγησης των πεδίων) με τον καθορισμό της συχνότητας κάθε εγκατάστασης.

Τα εν λόγω επικαιροποιημένα έντυπα ελέγχου που οφείλουν να χρησιμοποιούν όλες οι αρχές ελέγχου είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΕΦΕΤ <https://www.efet.gr/index.php/el/arxes-elegxou/odigies/entypa>

Η επικείμενη ηλεκτρονική υποστήριξη της χρήσης τους, ώστε να καταστούν εύχρηστα και λειτουργικά, θα επιφέρει τη δυνατότητα άμεσης εξαγωγής στατιστικών δεδομένων και παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης των ελέγχων. Παράλληλα, η επικείμενη αναβάθμιση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) του ΕΦΕΤ, αφού θα παρέχεται η δυνατότητα διασύνδεσης όλων των αρμόδιων αρχών ελέγχου, θα διευκολύνει την υλοποίηση του προγραμματισμού, συντονισμού και παρακολούθησης των ελέγχων.

Ωστόσο, μέχρι την υλοποίηση της αναβάθμισης που αναμένεται άμεσα, η ανταλλαγή εκθέσεων ελέγχου αποτελεί υποχρέωση μεταξύ των συναρμόδιων αρχών (ΕΦΕΤ & ΔΑΟΚ), ώστε η καθεμιά να αποκτά την πλέον πρόσφατη εκτίμηση του επιπέδου λειτουργίας κάθε εγκατάστασης στην περιοχή αρμοδιότητάς της, ανεξάρτητα από το ποια υπηρεσία διενήργησε την τελευταίο έλεγχο. Η εν λόγω ανταλλαγή των εκθέσεων ελέγχου κρίνεται σημαντική και

απαραίτητη, όσον αφορά στην εκπλήρωση της υποχρέωσης για συνεργασία των συναρμόδιων αρχών, ενώ δεν πρέπει να εξαντλείται μόνο στην περίπτωση επιβολής κυρώσεων, αλλά θα πρέπει να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση και ιδίως όταν διατυπώνονται συστάσεις.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πληροφορία.

Ο Πρόεδρος ΔΣ του ΕΦΕΤ

Αντώνιος Ζαμπέλας

Πίνακας Αποδεκτών

Περιφερειακές Δ/νσεις ΕΦΕΤ

Γενικές Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειών

Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων

Εσωτερική Διανομή:

Γραφείο Προέδρου ΕΦΕΤ

Γραφείο Αντιπροέδρου ΕΦΕΤ

Γραφείο Γενικού Δ/ντη

Δ/νση Προστασίας Καταναλωτών Κ.Υ. ΕΦΕΤ

Δ/νση Αξιολόγησης Επικινδυνότητας & Διατροφής Κ.Υ. ΕΦΕΤ

Δ/νση Εργαστηριακών Δομών Κ.Υ. ΕΦΕΤ

Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικών Επιθεωρήσεων, Ποιότητας & Αποδοτικότητας